

Motion till riksdagen

1989/90:T557

av Krister Skånberg m.fl. (mp, fp, c)

Länsjärnvägar

Järnväg är ett energisnålt och miljövänligt kommunikationsmedel. Det krävs stora allmänna satsningar inom järnvägssektorn under nittioalet för att kunna överföra stora delar av den miljöfarliga och energislösande vägtrafiken till järnväg. Trafikpolitiken måste drivas så att även glesbygdens länsjärnvägar får en årlig chans att utvecklas och bli bärkraftiga, och inte döms ut från början. Även de banor som idag anses olönsamma eller är nedlagda skall ges en chans till omprövning.

Dellenbanan

En sådan järnvägslinje är Dellenbanan i Hälsingland, en elektrifierad länsbana som stängdes för all trafik hösten -86. Sommaren -88 firade banan 100-årsjubileum och öppnades igen av föreningen Dellenbanans vänner efter en upprustning för drygt 300 000 kr. som föreningen själv bekostade. Förra sommaren stängdes dock banan åter efter att Banverket slagit fast att Dellenbanans vänner för att få försätta att köra måste genomföra ett mer långsiktigt underhåll (kostnad 3 till 4 milj. kr.).

Försöksjärnvägar

Vi föreslår att man som ett led i en offensiv järnvägspolitik startar en eller flera "försöksjärnvägar", t ex Dellenbanan. På dessa försöksjärnvägar skulle man prova att driva person- och godstrafik med modern teknik och förenklad organisation för att visa vilka utvecklingsmöjligheter s k trafiksvaga bandelar egentligen har, och vilken lönsamhet man kan uppnå.

Statens väg- och trafikinstitut, VTI, eller annat lämpligt organ bör få i uppdrag att snabbutreda hur ett sådant försök bör genomföras och följas upp och vad det skulle kosta och att senast under september 1990 framlägga förslag till en första försöksverksamhet på en elektrifierad bana. Målsättningen skall vara att riksdagen före årets utgång skall kunna fatta beslut om att starta en första försöksverksamhet.

Driftbidrag

Vi föreslår vidare att driftbidrag skall utgå i de fall där trafikhuvudmän vill återuppta järnvägstrafiken på de banor där bidrag tidigare kunnat utgå för

ersättande busstrafik (busstrafik som ersätter tåg). För att de länsjärnvägar som finns med i det trafikpolitiska beslutet 1988 skall behandlas rättvist bör ett sådant bidrag utgå i minst fem år, utöver de fem år för vilka bidrag redan utgår. Beloppet bör motsvara det underskott som skulle uppstå om banan skulle trafikeras idag. Enklast är om det bidrag som ersättande busstrafik fått efter att järnvägstrafiken lades ner räknas upp till dagens penningvärde och används som underlag.

Om detta inte går igenom föreslår vi att driftbidrag, enligt samma principer, av miljöskäl åtminstone skall utgå för återupptagen trafik på elektrifierade bandelar. Vi tycker att det vore vansinnigt att miljövänliga elektrifierade järnvägar skall riskera att läggas ner bara därför att de inte trafikerades vid tiden för riksdagsbeslutet 1988.

Banverket

Banverket anser sig inte ha rätt att ekonomiskt stödja fristående organisationer, typ Dellenbanans vänner, enligt gällande bestämmelser. Detta trots att Banverket i en skrivelse påpekade att "föreningar som Dellenbanans vänner är ett gott exempel på hur ett sådant stöd (för järnvägssektorns positiva utveckling, vår anm) kan utvecklas genom ett stort engagemang hos enskilda medborgare". Men angående hjälp med banupprustningen skrev man: "Vi skulle i så fall gå utöver de befogenheter som riksdag och regering tilldelat oss." Vi anser därför att riksdag och regering skall ge Banverket rätt att stödja alla initiativ, projekt och verksamheter som bedöms kunna främja järnvägens utveckling. T.ex. den typ av verksamhet som Dellenbanans vänner driver och planerar.

Ersättning till Dellenbanans vänner

Slutligen föreslår vi att staten ersätter Dellenbanans vänner för hälften av deras kostnader för upprustningen till sommaren 1988, dvs 167 500 kr. Detta eftersom det trots allt är en statlig järnväg som upprustats.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en snabbutredning om "försöksjärnvägar" tillsätts i enlighet med vad som anförts i motionen,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att driftbidrag skall utgå även i de fall trafikhuvudmän vill återuppta järnvägsstrafik, i enlighet med vad som anförts i motionen,
3. att riksdagen, vid avslag på hemställan i moment 2, som sin mening ger regeringen till känna att driftbidrag skall utgå till trafikhuvudmän om de vill återuppta trafiken på elektrifierade sträckor, i enlighet med vad som anförts i motionen,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om verksamhet som kan främja järnvägens utveckling,
5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att Järn-

vägsföreningen Dellenbanans vänner skall ersättas för hälften av de underhållskostnader som föreningen tog på sig för att kunna trafikera banan under jubileumssommaren 1988, dvs. med 167 500 kr., i enlighet med vad som anförts i motionen.

Mot. 1989/90
T557

Stockholm den 24 januari 1990

Krister Skånberg (mp)

Eva Goës (mp)

Inger Schörling (mp)

Hans Lindblad (fp)

Claes Roxbergh (mp)

Roy Ottosson (mp)

Karin Starrin (c)